

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384

Форма № Н-3.03

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

**ОДЕСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО
УПРАВЛІННЯ**

**ІНВЕСТИЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ
ПРОЕКТАМИ**

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки МАГІСТРІВ

**напряму підготовки 1801 – СПЕЦИФІЧНІ КАТЕГОРІЇ
спеціальності 8.18010013 – УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ**

(Шифр за ОПП – НПП.03.3)

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Одеським регіональним інститутом державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

кандидат економічних наук, доцент, Слатвинська Марина Олександрівна, кафедра управління проектами Одеського регіонального інституту державного управління НАДУ при Президентіві України.

старший викладач кафедри управління проектами, Руда Ірина Віталіївна, кафедра управління проектами Одеського регіонального інституту державного управління НАДУ при Президентіві України.

Обговорено та рекомендовано до видання Президією Науково-методичної комісії з галузі знань 1801 «Специфічні категорії» спеціальності 8.18010013 «Управління проектами» від 20.12.2004 р. наказ №953.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Інвестиційні інструменти управління проектами» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки МАГІСТРІВ спеціальності 8.18010013 «УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ» напряму підготовки 1801 «СПЕЦИФІЧНІ КАТЕГОРІЇ» **ГСВО 2010 р.**

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Інвестиційні інструменти управління проектами» спеціальності 8.18010013 «УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ» напряму підготовки 1801 «СПЕЦИФІЧНІ КАТЕГОРІЇ» є закономірності інвестиційних процесів, методологія і методика оцінювання інвестиційної ефективності проектів та діяльності підприємств.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення «Інвестиційних інструментів управління проектами» базується на знаннях, отриманих при засвоєнні навчальних дисциплін «Проектний аналіз», «Вступ до управління проектами», «Теорія систем та системний аналіз», «Управління проектами в публічній сфері», «Економіко-математичні моделі та методи проектного менеджменту».

Знання з «Екології» застосовуються при вивченні навчальних дисциплін «Управління ризиками проекту», «Маркетинг проектів», «Управління програмами розвитку регіонів та міст», «Прийняття проектних рішень».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни:

1.1 Метою викладання навчальної дисципліни «Інвестиційні інструменти управління проектами» є надання студентам теоретичних знань щодо методології підготовки та реалізації інвестиційних проектів, способи та засоби залучення ресурсів для них, інструменти управління інвестиційними проектами та навички щодо їх аналізу.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Інвестиційні інструменти управління проектами» є:

- навчити правильно застосовувати методичний інвестиційний інструментарій;
- сформулювати теоретичну та методологічну базу, необхідну для подальшого оволодіння практикою фінансового, реального, інноваційного та іноземного інвестування;
- виробити вміння опрацювати та аналізувати доцільність реалізації інвестиційних проектів в умовах невизначеності;
- правильно визначати методи фінансування інвестиційної діяльності та напрямки державного регулювання інвестиційної діяльності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- що таке інвестиції, інвестиційний проект, інвестиційна діяльність;
- головні концептуальні поняття, методи та підходи, які використовуються у міжнародній практиці;

- найхарактерніші ризики інвестиційних проектів і методи їх аналізу та оцінки;

- основні напрямки інвестиційної політики держави;
- визначення інвестицій як економічної категорії;
- основні поняття інвестиційної діяльності;
- основні чинники інвестиційної привабливості об'єктів ринку інвестицій;
- економічну сутність реальних інвестицій;
- визначення, класифікацію інвестиційних проектів;
- основні принципи формування і підготовки інвестиційних проектів;
- основні інструменти комплексної діагностики підприємств;
- визначення вартості грошей в часі;
- методичні основи розробки і аналізу інвестиційних проектів;
- зміст і взаємозв'язок основних понять інвестиційного проектування;
- алгоритм та етапи проектування і аналізу інвестиційних проектів;
- показники і критерії відбору інвестиційних проектів;
- методологію, методики, підходи щодо аналізу інвестиційних проектів;
- методи формування інвестиційних ресурсів;
- визначення, основні характеристики та методи управління портфелем проектів;

вміти:

- застосовувати отримані теоретичні знання при вирішенні практичних задач, пов'язаних з реалізацією проектів;
- проводити аналіз ефективності та доцільності реалізації проектів;
- визначати методи фінансування інвестиційної діяльності;
- класифікувати інвестиції;
- аналізувати та оцінювати ефективність фінансових інвестицій;
- визначати порядок формування портфеля цінних паперів;
- інтерпретувати економічну сутність реальних інвестицій;
- формулювати цілі та ідею проекту;
- розробляти план проекту;
- проводити передінвестиційний аналіз проекту;
- оцінювати ризики проектів;
- проводити інтегровану та диференційовану оцінку ефективності проекту.

На вивчення навчальної дисципліни за денною та заочною формами навчання відводиться 54 години / 1,5 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

ТЕМА №1. «Теоретичні засади інвестиційної діяльності».

Економічна сутність інвестицій. Класифікація інвестицій. Основні поняття інвестиційної діяльності. Інвестиційні ресурси. Характеристика інвестиційних ресурсів. Методи формування інвестиційних ресурсів. Оцінка вартості інвестиційних ресурсів. Методи оптимізації структури джерел інвестиційних

ресурсів. Форми інвестування.

ТЕМА №2. «Суб'єкти та об'єкти інвестиційної діяльності».

Держава як суб'єкт інвестиційної діяльності та її інститути. Господарські товариства та корпорації. Фінансово-кредитні установи. Функціональні учасники інвестиційного процесу. Особливості інвестиційної діяльності. Вибір форм реальних інвестицій і обґрунтування інвестиційних проектів.

ТЕМА №3. «Комплексна діагностика підприємства».

Основні характеристики процесу діагностики діяльності промислового підприємства. Система діагностики діяльності підприємств. Комплексна бізнес-діагностика. Ситуаційний аналіз. Організаційно-управлінський аналіз. Фінансово-економічний аналіз. Виробничо-господарський аналіз. Аналіз кадрового потенціалу. Оцінка бізнесу і підприємств.

ТЕМА №4. «Інвестиційний ринок».

Характеристика інвестиційного ринку. Кон'юктура інвестиційного ринку. Інвестиційний клімат. Інвестиційна привабливість об'єктів ринку інвестицій.

ТЕМА №5. «Фінансові інвестиції».

Характеристика фінансових інвестицій. Ринок цінних паперів. Учасники ринку цінних паперів та їх функції. Фондова біржа. Аналіз та оцінка ефективності фінансових інвестицій. Порядок формування портфеля цінних паперів.

ТЕМА №6. «Реальні інвестиції».

Економічна сутність реальних інвестицій. Кругообіг реальних інвестицій. Об'єкти реальних інвестицій. Оцінка об'єктів реальних інвестицій. Портфель проектів: сутність та особливості формування.

ТЕМА №7. «Інвестиційний проект».

Інвестиційний проект, його зміст та форми. Порядок розробки інвестиційного проекту. Бізнес-план інвестиційного проекту. Аналіз інвестиційного проекту. Оцінювання ризиків та ефективності інвестиційного проекту.

ТЕМА № 8. «Інвестиційні ризики».

Аналіз інвестиційних ризиків. Фінансовий ризик як об'єкт управління. Способи оцінки ступеня ризику. Сутність, зміст та організація ризик-менеджменту. Врахування ризиків в процесі реалізації інвестиційного проекту.

ТЕМА № 9. «Оцінювання ефективності інвестицій».

Оцінювання зміни вартості грошей у часі. Показники ефективності інвестицій.

ТЕМА № 10. «Теорія інвестиційного портфеля».

Вихідні поняття. Класифікація інвестиційних портфельів. Визначення очікуваної дохідності і ризику портфеля.

ТЕМА № 11. «Державне регулювання інвестиційної діяльності».

Теоретичні засади державного регулювання інвестиційних процесів. Методи державного регулювання інвестиційної діяльності. Напрями інвестиційної політики держави.

ТЕМА № 12. «Інновації як об'єкт інвестиційної діяльності».

Економічна сутність інновацій та інноваційного процесу. Об'єкти інноваційної діяльності. Суб'єкти інноваційної діяльності та їх функції. Фінансова підтримка інноваційної діяльності. Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні.

ТЕМА № 13. «Іноземні інвестиції в Україні».

Характеристика іноземних інвестицій. Переваги та недоліки залучення іноземних інвестицій. Міжнародні фінансово-кредитні інститути та їх функції на інвестиційному ринку. Спеціальні економічні зони, їх класифікація та мета створення. Політика держави з залучення іноземних інвестицій.

3. Рекомендована література.

Базова

1. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.1996.
2. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 р.
3. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р. № 40-IV.
4. Закон України «Про національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» від 10 грудня 1997 року.
5. Закон України «Про режим іноземного інвестування» №94/96-ВР від 19.03.96
6. Закон України «Про цінні папери та фондову біржу» від 18 червня 1991 року №1201-ХІІ.
7. Наказ Президента України Про заходи щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні від 12 липня 2001 року.
8. Наказ Президента України Про додаткові заходи щодо розвитку фондового ринку України від 26 березня 2001 року № 198\2001.
9. Бринк І.Ю. Бизнес-план предприятия. Теория и практика. Серия «Учебники, учебные пособия» [Текст] / И. Ю. Бринк, Н. А. Савельева. - Ростов н/Д: Феникс, 2002. – 384 с.
10. Валдайцев С.В. Оценка бизнеса и инновации – М.: Информационно-издательский дом «Филин», 1997. – 336с.8
11. Виленский П.Л., Лившиц В.Н., Смоляк С.А. Оценка эффективности инвестиционных проектов. Теория и практика. - М.: Дело, 3-е издание, 2008. 1103 с.
12. Газеев М.Х. и др. Показатели эффективности инвестиций в условиях рынка. - М.: ВНИИОЭГ, 1993.
13. Гончаров А.Б. Інвестування: Навчальний посібник. – Х.: Видавничий Дім «ІНЖЕК», 2004. – 240 с.
14. Горохов Н.Ю. Бизнес-планирование и инвестиционный анализ / Н. Ю. Горохов, В. В. Малеев. – М.: Информационно-издательский дом Филинъ, 1998. – 132 с.
15. Грідасов В.М., Кривченко С.В., Ісаєва О.Є. Інвестування:

Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 164 с.

16. Губкин Л.И., Крылов Э.И. Раскрытие экономического содержания принципов и критериев оценки эффективности инвестиционно-инновационных проектов / СПбГУАП.- СПб, 2004, С.24.

17. Денисенко М.П. Основи інвестиційної діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Алерта, 2003. – 338с.

18. Зимин И.А. Реальные инвестиции. Учебное пособие. – М.: «ЭКМОС», 2000. – 304 с.

19. Злотогоров В.Г. Инвестиционное проектирование: Учебное пособие. – М.: ИП «Экоперспектива», 1998. – 463 с.

20. Кублікова Т.В., Кубліков В.К. Інвестиції на ринку цінних паперів: Підручник. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2006. – 428 с.

21. Кучеренко В.Д., Маркітант О.С. Управління діловими проектами: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 280 с.

22. Липсиц И.В., Коссов В.В. Инвестиционный проект: методы подготовки и анализа. Учебно-справочное пособие. – М.: Издательство 5ЕК, 1999. – 304 с.

23. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навчальний посібник. – Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. – 376 с.

24. Маркорьян Э.А., Герасименко Г.П. Инвестиционный анализ: Учебное пособие. – Москва: ИКЦ «МарТ», Ростов н/д: Издательский центр «МарТ», 2003 – 96 с. (Серия «Экономика и управление»).

25. Миловидов В.Д. Управление инвестиционных проектов. - М: АО"Колсантбанкир", 1993.

26. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом. – К.: Лібра, 2002. – 472 с.

27. Пересада А.А., Майорова Т.В. Інвестиційне кредитування: Навчальний посібник. – К.:КНЕУ, 2002. – 271 с.

28. Радионова С.П., Радионов Н.В. Оценка инвестиционных ресурсов предприятий (инновационный аспект). – СПб.: Альфа, 2001. – 208 с.

29. Ример М.И., Касатов А.Д., Матиенко Н.Н. Экономическая оценка инвестиций. 2-е изд. / Под общ. ред. М.И. Римера. – СПб.: Питер, 2008. – 408 с.

30. Савчук В.П., Прилипко С.И., Величко Е.Г. Анализ и разработка инвестиционных проектов. Учебное пособие. – К.:Абсолют-В, Эльга, 1999. – 304 с.

31. Смирнов А.Л. Организация финансирования инвестиционных проектов. - М.: АО "Колсантбанкир", 1993.

32. Сухова, Л. Ф. Практикум по разработке бизнес-плана и финансовому анализу предприятия: учеб. пособие / Л. Ф. Сухова, Н. А. Чернова. – М.: Финансы и статистика, 2000 –120 с.

33. Тарасова, Е. В. Инвестиционное проектирование: конспект лекций [Текст] / Е. В. Тарасова. – М.: «Изд-во ПРИОР», ИВАКО Аналитик, 1998.– 86 с.

34. Управление инвестициями: В 2-х тт. /В.В. Шеремет, В.М. Павлюченко, В.Д. Шапиро и др. – М.: Высшая школа, 1998.

35. Фальцман В.К. Оценка инвестиционных проектов и предприятий. –

2-е изд. – М.: ТЕИС, 2001. – 56 с.

36. Федоренко В.Г. Инвестиційний менеджмент. - К., 2001.
37. Федоренко В.Г., Гойко А.Ф. Инвестознавство: Підручник / За наук. ред. В.Г. Федоренка. – К.: МАУП, 2000. – 408 с.
38. Черкасов В.Е. Международные инвестиции. Учебно-практическое пособие. – М.: Дело, 1999. – 160 с.
39. Черняк, В. З. Бизнес-планирование: учебно-практическое пособие / В. З. Черняк, А. В. Черняк, И. В. Довдиенко. – М.: Изд-во РДЛ, 2000. – 120 с.
40. Шапкин А.С. Экономические и финансовые риски. Оценка и управление, портфель инвестиций. – 3-е изд. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и Ко», 2005. – 544 с.
41. Щукін Б.М. Аналіз інвестиційних проектів: Конспект лекцій. – К.: МАУП, 2002. – 128 с.; ил. – Бібліогр.: 125 с.
42. Янковский К.П. Инвестиции. – СПб.: Питер, 2008. – 368 с.

Допоміжна

43. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України з метою стимулювання інвестиційної діяльності» від 15.06.99 №977.
44. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення та функціонування спеціальних (вільних) економічних зон і запровадження спеціальних режимів інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку» від 7 лютого 2002 року №3036-III.
45. Закон України «Про загальні засади створення й функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» від 13 жовтня 1992 року № 2673-XII.
46. Концепція створення спеціальних (вільних) економічних зон в Україні, затверджена Постановою Кабінету Міністрів від 14 березня 1994 р. № 167.
47. Положення «Про порядок залучення іноземних кредитів та надання гарантій Кабінету Міністрів України для забезпечення зобов'язань юридичних осіб-резидентів щодо їх погашення». Постанова Кабінету Міністрів України №414 від 05.05.1994 р.
48. Положення про операції банків з векселями. Постанова Правління НБУ від 28 травня 1999 року, № 258.
49. Про затвердження Методики розрахунку інтегрального індексу фондового ринку. Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 20.12.2000 №237.
50. Про затвердження Положення про вимоги до стандартної (типової) форми деривативів. Постанова Кабінету міністрів України від 19.04.1999 року № 632.
51. Ансофф Й. Стратегическое управление. - М: Экономика. 1998.
52. Бень Т. Методические подходы к формированию собственных инвестиционных ресурсов предприятия. // Экономика Украины. - 2002. - №9. - с. 22-25.
53. Беренс В., Хавранек П.М. Руководство по оценке эффективности

инвестиций. – М.: Экономика, 1995. – 527 с.

54. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент Учебный курс. – К.: Эльга-Н, Ника-Центр, 2002. – 449с.

55. Бочаров В.В. Методы финансирования инвестиционной деятельности предприятия. – М.: Финансы и статистика, 1998

56. Бугрова Е. Методические основы оценки риска при принятии инвестиционных решений. // Экономика Украины. - 2003.- №10. - с. 29-33.

57. Волков И.М., Грачева М.В. Проектный анализ: Продвинутый курс: Учебное пособие. – М.: ИНФРА-М, 2004. – 495 с.

58. Воркут Т.А., Колотов А.Р., Кучеренко О.В. Методические рекомендации «Анализ риска при разработке экспертизе проектов». – Киев: Международный центр приватизации, инвестиций и менеджмента, 1994. – 25с.

59. Губанов С. Конкурентоспособность экономики - функция системы воспроизводства. // Экономист. - 2003. - №4. - с. 9-20.

60. Инвестиционно-финансовый портфель. - М.: Соминтэк, 1993.

61. Ковалев В.В. Методы оценки инвестиционных проектов. – М.: Финансы и статистика, 1998. – 144 с.

62. Коноплев С.П. Инновационный менеджмент.– М.: Проспект, 2007. – 128 с.

63. Крейнина М.Н. Анализ финансового состояния и инвестиционной привлекательности акционерных обществ в промышленности, строительстве, торговле. - М.: АО "ДИС" МВ-ЦЕНТР, 1994.

64. Литвак Б.Г. Экспертная информация: Методы получения и анализа. – М.: Радио и связь, 1982. – 184 с., ил.

65. Мазур И.И., Шапиро В.Д., Ольдерогге Н.Г, Управление проектами: Учеб. Пособие для вузов / Мазур И.И., Шапиро В.Д., Ольдерогге Н.Г; Под общ. Ред. И.И. Мазура. – М.: ЗАО “Издательство “Экономика”, 2001. – 574с. – (Современное бизнес-образование).

66. Методичні вказівки з курсової роботи на тему “Фінансові ризики у проекті” / Укладач: д.т.н., проф.. В.П. Капітанов. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2004. – 30 с.

67. Методичні рекомендації з підготовки інвестиційних проектів, до реалізації яких залучатимуться іноземні інвестори. Затверджено колегією Мінекономіки України, протокол від 19 грудня 1994 року, № 7/16. (Друга редакція 1999 року).

68. Организация производства на предприятии (фирме): Учеб.пособие /Под ред. О.И.Волкова, О.В.Девяткина. – М.: ИНФРА-М, 2010. – 448с.

69. Савчук В. Теория и практика оценки эффективности инвестиций в Украине. // Экономика Украины. - 2003. - №12. - с.19-25.

70. Старик Д.Э. Расчеты эффективности инвестиционных проектов/ Учебное пособие. -М.: ЗАО "Финстатинформ, 2001. - 131 с.

71. Стеченко Д.М. Інноваційні форми регіонального розвитку: Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2002. – 254 с.

72. Тарасюк Г.М. Управління проектами: Навчальний посібник для студентів вузів. – К.: Каравела, 2004. – 344с.

73. Товб А.С., Ципес Г.Л. Управление проектами. Стандарты, методы, опыт. – 2-е изд., стер. - М.: Изд. ЗАО «Олимп-бизнес», 2005. – 240 с.

74. Тяг Р.Б., Холод Б.І., Ткаченко В.А. Управління проектами: Підручник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 244с.

75. Черникова Г. Практика управління ризиками на рівні підприємства.- СПб: Питер, 2000. - 176 с.

Інформаційні ресурси

76. Інвестиційний портал Одеської області – Режим доступу: <http://invest.odessa.gov.ua/>

77. Офіційний сайт Верховної ради України – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>

78. Офіційний сайт Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України – Режим доступу: <http://www.ukrproject.gov.ua/>

79. Офіційний сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу – Режим доступу: <http://www.uaib.com.ua/>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання з опанування навчальної дисципліни в межах освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» у вигляді іспиту в 2 семестрі для слухачів денної форми навчання і в 5 семестрі під час зимової сесії на 3 курсі для слухачів заочної форми навчання.

Підсумковий контроль здійснюється у формі письмового іспиту. Оцінювання здійснюється за 100-бальною системою, у тому числі за виконання курсового проекту.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Узагальнені результати поточного і підсумкового контролю вносяться до екзаменаційної відомості за шкалою оцінювання ECTS і національною шкалою.

5. Засоби діагностики успішності навчання

В організації навчального процесу з опанування навчальної дисципліни застосовується поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань слухачів здійснюється на практичних заняттях, консультаціях та частково на лекціях.

Слухачі денної та заочної форм навчання допускаються до іспиту за результатами роботи на практичному занятті, за результатами 2-х поточних контрольних робіт та тестових замірів.

Для студентів денної та заочної форм навчання програмою дисципліни «Інвестиційні інструменти управління проектами» передбачено виконання курсового проекту у 3-му семестрі (денна форма навчання) та 5-му семестрі (заочна форма навчання).